

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izjemati nedelje in praznike.

Inserat: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrsta 3 D; poroke, zaroček 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek poseben.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravljanje „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraslova ulica št. 5, L. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraslova ulica št. 5, L. nadstropje.

Dopise sprejemo le podpisane in sedostno frankovane. — Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke: v Jugoslaviji vse dni po Din 1. — v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenki Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V Slovensko
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povrašanju se ima daljša naročna doplača. Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročnino vedno po nakazniku. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Jugoslavija in kriza v Orijentu.

O tem vprašanju je izšel daljši članek v pariškem »Journal des Débats«, ki je za nas prav poučen, ker nam podaja zgodbino te krize kot učil tujega dopisnika, ki že dalje časa biva med nami. Med drugim pravil:

Vtis Kemalove zmage in morda je bolj potreba, odločiti se za eno velikih zapadnih zaveznih velesil, za Francijo ali Anglijo, katerih stališči si nasprotujeta, je vidno vznenamrlja časopisje in politične kroge v Jugoslaviji.

V prilog britanskega stališča, to se pravi v smislu aktivne srbo - grško - romunske vojaške politike proti Turčiji, so govorili Jugoslovenom ti le motivi:

Jugoslavija ima velik interes na tem, da se onemogoči skupna turško-bolgarska meja, ki bi nekega dne dobro služila za ofenzivo premaganec leta 1918., podprt z boljevički.

Cetudi slednji v zadnjem času malo manj ostro nastopajo napram beogradski vladi, so Jugoslaviji še vedno zelo sovražni. Ne morejo pozabiti, da je sprejela Vrangelovo armado in intelektuelni nacionalizem imperatorske Rusije. (Ob tej priliki pripominjam, da bo prihodnji ruski panmonarhistični kongres štel 19 članov moskovskih emigrantov iz Jugoslavije proti Štirinajstemu iz Turčije in devetim iz Nemčije). Rusija tudi očita Jugoslaviji, da preostro postopa proti jugoslovenskim komunistom, s katerimi je Moskva v temi zvezzi. Razven tega so sovjeti dobri prijatelji bolgarske vlade, katere protimesčansko politiko vedo centri, kakor tudi njeno popustljivost napram komunistom in strogost napram onim russkim heguncem, ki jih dolže monarhističnih idej.

Bolgarski komunisti, katerih stališče je precej trdno, vedo prav dobro, kadar je treba, uporabljati spromedionske tendence in antisrbske struje, kaiti mnenje so, da bodo v tem taktičnem sodelovanju naši sredstvo za uresničenje svojih sanj, namreč socialistične konfederacije na Balkanu.

Iz beogradskega stališča bi se torej profitirška akcija lahko smatrala v gotovi meri za protekcijsko politiko napram boljevičizmu in bolgarskemu nacionalizmu.

Britansko stališče oborožene intervencije ima pa še druge pripadnine iz versko - sentimentalnih vzro-

kov, kot je na primer znani Žurnallist Cavaric, ki v svojem dnevniku prooveduje solidarnost vseh kristjanskih Balkancev proti Islamu, proti agresivnemu turškemu fanatizmu.

Slednjič pa gotovi krogi podčrtavajo interes, ki bi ga imela kraljevina SHS, če bi se mogla približati Veliki Britaniji, katere podpora ji je že tolkokrat manjkala od sklepa mira sem: treba je samo spomniti na podonavsko plovitbo, na koroški plebiscit, na krizo, ki je nastala vsled baranjskega vprašanja in na gotove polemike v Društvi narodov.

S pomočjo Velike Britanije bi mogla Jugoslavija — da ne govorim še problematični finančni podpori — utrditi svoje stališče napram Italiji, ki sicer nastopa skupno s Francijo in grško - turškem konfliktu, toda gravitira na angleško stran v večini drugih vprašanj. Morda bi celo dobila beogradska vlada od londonskega kabineta tisto dovoljenje za znamenito »pot do Soluna«, ki bi dala ekonomskemu življenju države teritorialno odprtino na Egejsko morje.

To je v velikih potezah pro-angleška argumentacija.

Preidimo k nasprotnem stališču.

Pašić in Ninčić sta se postavila na francosko stališče, s tem da sta odklonila vojaško pomoč, ki jo je zatevala britanska vlada s 16. septembrom. S tem je hotela SHS vlada podpreti mirno rešitev konflikta in na ta način je tudi onemogočila enotsko intervencijo z oboroženo selo.

Prihranila je državi ekonomski in politični udarec, ki bi bil posebno nevaren na Balkanu in bi se spremenil v katastrofo in prišel v trenutku, ko je državni proračun ravno še v ravnovesju, sedaj pa dviga državo vrednost svojega denarja z neutrudljivim delom in komaj še začenja občutiti izboljšanje svojih transportnih in denarnih sredstev.

Če bi se Angleži stalno ustavili v Dardanelah, bi bila to za nezavestnost Balkana močno nevarnejša grožnja, kakor novratek Turkov v Evropo. To bi bil za vse države vzhodne Evrope večji trn v neti, kot je danes Gibraltar za Španijo.

Ako bi se dala Srbija zavesti proti Solunu, bi imelo to takoj sledeče posledice:

Prvič, neusahljivo Sovraštvo Grkov napram Srbom.

Drugič, bi bila pozornost Srbov odvrnjena od Jadrana, ki je njih narančen izhod na morje ali pa bi se vsaj razdelile njih vojaške in gospodarske težnje, kar bi prišlo posebno prav Italiji, ki bi imela na ta način priliko izkorističati proti Beogradu upravičeno nezadovoljstvo dalmatinškega prebivalstva.

Tretjič, bi se povečalo število tujerodcev v Jugoslaviji, ki je itak že občutno, z novimi doneski, ki bi se del težko assimilirati z Grki. Turki in predvsem s solunskimi Židovi, ki nimajo nobene politične, socijalne in vojaške vrednosti.

Ce bi bila država SHS izključno kristjanska, bi se morda dala v njej delati politika obrambe krščanstva, toda ona šteje 1.000.000 muslimanov. Čeravno se ti aktivno udeležujejo pri zgradbi jugoslovenske države, v njeni politiki in gospodarstvu, kakor tudi našem slovstvu, imajo vendar občutek verske solidarnosti z islamskim svetom in to bi moglo postati neprijetno nekoga dne, če se misli na boj zoper Angoro.

Bolj aktivno prijateljstvo Anglije bi bilo za Srbijo gotovo dosti vredno. Toda če pustimo na strani vprašanje spominov in občutkov, bi vendar ne mogli imeti v okviru ogromnega cesarstva s toljimi nasprotsjimi se in spremenjajočimi se interesi, one stopnje varnosti in stalnosti, kot prijateljstvo Francije. Oslabiti to prijateljstvo na račun onega bi bilo toliko kot pozabiti tradicionalno slavofobijo britanske politike, ki je še leta 1919 v celi Evropi odrinila Slovane od morja.

Razven tega bi pa tudi bilo težavno, po štirih letih skupnega življenja same, dati razumeti Slovencem in Hrvatom, da je prišel trenutek, da nozabijo Istru, Reko in Gorico in zredno preljeti jugoslovenski kri na Čataldo, med tem ko fašisti vznemirijo njih moje in preprečijo izvršitev rapalske pogodbe vključno z romnim žrtvam, ki jih nalaga ta pogodba SHS našemu.

Prihranila je državi ekonomski in politični udarec, ki bi bil posebno nevaren na Balkanu in bi se spremenil v katastrofo in prišel v trenutku, da nozabijo Istru, Reko in Gorico in zredno preljeti jugoslovenski kri na Čataldo, med tem ko fašisti vznemirijo njih moje in preprečijo izvršitev rapalske pogodbe vključno z romnim žrtvam, ki jih nalaga ta pogodba SHS našemu.

Skratka, a priori so bile simpatične beogradske vlade bolj na strani Angležev, to se pravi, da ostane status quo na Balkanu in da Turki ne pridejo v Evropo. Vendar se je pa ta vlada postavila na francosko stališče, ko je šlo za vojno ali mir.

SKRNIJICA ... JUGOSLOVANSKE ZAJEDNICE JE - ZADNJA!!

če pesti ... nerazumljivo tuljenje ... vmes pa rezki klici vojaškega poveljnika: »Nazaj! Nazaj!«

A čez par trenotkov so zaženekali prvi streli v zrak. Ljudstva se je polastila besna groza. Del množice se je zagnal v beg — način voznik je z največjim naporom rešil kočijo in nagnal konja nazaj, del množice pa je začel boj z vojaštvom. Po zraku so sikhnili kamni.

Z nagonsko odločnostjo sva se preplačila do vrat visoke palače, ki so bila odprta.

III.

Pri proroku.

Skočila sva v vežo, da počakava, dokler se ulica ne pomiri. Za vrati je stal postaren mož, ki so se mu nenačadno močno tresle roke. Z drhtecim in hrapivim glasom je naju povabil, najstopiva hitro na varno, kajti v tem hipu so se zunaj razlegli kriki ranjenih. Skočil zamrežena steklena vrata sem že videl vrtničasto kepo zgnetenih gruč. Še sem slišal starčeve vzdih.

»Bog se nas usmilje, nato pa sva s prijateljem naglo sledila mož, ki le naju odpeljal po temačnih stopnicah navzdol v ozek hodnik, katerega je dro-

motno razsvetljevala že izrabljena žartica.

»Bog se nas usmilje!, je jadikoval starec, »zdaj se pričenja... zdaj se pričenja...« »Kaj? Kaj? Govorite no!«

sva vzkliknila oba hkrati.

»Pričenja se, kajti je pisano...«

Moj prijatelj se je zasmjal, dasi je bil, kot sem začutil, njegov smeh prisilen:

»Povejte vendar, zakaj vse to na cesti?...«

»Petrolejska tovarna gor, neki delavec jo je baje začgal. Vodstvu so se uprli... Pravilo, da po naročilu nekega tujega voditelja... papirje so našli... kruha nimajo... kruha nimajo... A to, gospoda, je samo dogodek? Menita, da je to samo dogodek? Jaz ne... star sem... ne, to niso navadni, vsakdanji dogodeki... he, he... v zraku diši po krvavih rožah in po modrih gozdovih, ki jih vidi samo naše srce... iz krajev, kajti se po njih sprehaajo duše naših očetov, vejejo vetr... ali ne vidite kako plastično šeletijo srca ljudi... kot listi v pozrem poletju... v nočih silščim viharje, nekaj mi pravi, da to vrečke duše padlih milijonov... tudi moj sin je med njimi... Bog se nas usmilje, Bog se

nas usmilje... Gospoda, zdaj sta pri meni. Počakajta tu, dokler se ne pomirijo.«

Po teh besedah nam je čudni mož odprl nizka vrata in vstopila sva v neko kleti podobno podzemsko izbo, iz katere je puhnil težek vzduh.

Skoro tik pod stoprom je bilo utesnjeno s pajčevinami prepreženo, emreženo okence. Izba je bila na prvi pogled skoraj prazna, kajti starec je imel očvidno svoje ležišče ob steni na že gnijoči slami. Ob zglavlju je stal polomljen stol, na katerem je ležala debela, starja knjiga. Na steni je visel nenačadno velik črn križ. V kakem nesoglasju s tem puščavništvom pa je bila bela, žoltlo pregrajena postela ob nasprotnej steni, nad katero je bila obešena slika Afrodite. Zraven sta se svetila umivalnik, poln najrazličnejših stekleničic z dišavami, in pa čisto nova omara.

Pred njo je na tleh ležal kup knjig s kričečimi barvanimi platnicami. Menda je starec uganil moje tiko začudenje, kajti hitel mi je pojasnjevati:

»Tisto, veste, ima moja hči Anita. Pri gledališču je. Visoko se nosi, toda z mano je dobra. Jaz sem revez, gospodar je z mano usmiljen, saj ve, da sem že star. Pometam in poslom pomagam med njimi... Bog se nas usmilje, Bog se

pozno ponoči se vrne od predstave, a zjutraj, ko še spi, grem že na delo.«

Mož je govoril tako vdano, da se mi je zasmilil. Ali čutil to vnebovprijeto nasprotje med svojim slavnatim ležiščem in med mehkko pernic bole postelje, med Križanim in Afrodito?

Moj prijatelj pa je zamahnil z roko in lica so se mu razširila v nasmešek, ki je morda veljal meni.

Starec je bil v mučni zadregi, ko nama ni mogel ponuditi sedeža, in se je otroče opravjeval. Nato je segel po oni debeli knjigi na stolu in jo odpril. To je bilo Sv. Pismo.

»Skoro vsak večer čitam iz te knjige,« je začel, »kake modrosti so notri!« Tu je pisano o vsem in vse. Včeraj sem bral o vesoljnem potopu. Morda se mi bosta vidva, ki sta iz palče, smerjala. Danes jih je malo, ki se ne temu smerjali... Da, o vesoljnem potopu...«

Hipoma je oživel. »Čujo, ali ni tudi zdaj tako ... tako kot pred vesoljnim potopom? — Počakajta, preje sem pa bral to-le... potem pa mi je poučilno divjanje prekinilo čitanje. Glejta, to sem bral, in mož je pokazal na poglavje iz Razodetja. S tresotom se glasom je čital:

bo vzajemno zapamte med našega dvega dežavama jačilo v bližnjih bodočnosti in sicer hitro in konkretno. To je bil prvi razgovor med nama, upam pa, da se bova še pogostoma videla in se povedati in mnoge stvari izvršiti skupno.

Ne pišem nobenega komentarja, reči pa moram, da je bilo prvikrat, da sem slišal jugoslovenskega državnika, ki se je izražal tako zadovoljivo in z upno o italijskem državniku in o odnosih med Italijo in Jugoslavijo.

Rim, 21. novembra. (Izv.) Italijanski tisk danes obširno piše o sestanku Mussolinija z dr. Ninčičem.

Na tem sestanku so bila razpravljalna vsa še nešena vprašanja.

Z obenih strani ugotovljajo,

da je podana volja in možnost za izravnavanje spornih vprašanj.

Dr. Ninčič je pooblastil dopisnika »Messagera«

za objavo, da je on z razgovorom neobičajno zadovoljen in da je srečen,

da se je spoznal z Mussolinijem, ki z jasnostjo premotira politične probleme.

S svojim načinom izražanja in z energijo človeka, ki zna, kaj hoče, napravlja Mussolini najboljši vtisk.

Nadejati se je, da se bo na materijelni bazi dosegel polno sporazum.

Mussolinijeva odklonitev bolgarskih predlogov.

— Lausanne, 21. novembra. (Izv.) Vaš dopisnik doznavata iz francoskega vira, da je Mussolini danes dopoldne imel dalji razgovor z bolgarskim ministrom predsednikom Stambolijskim.

Tekom razgovora je Stambolijski poskusil indirektno staviti vprašanje, da more Bolgarska računati na podporo Italije v vprašanju gospodarskega izhoda Bolgarske na Egejsko morje. Mussolini je Stambolijskemu v ostem fašistovskem tonu odgovoril:

»Ne morem obljubiti podpore Italije brez protiustug. Ker nam Bolgarska nima nicesarne, ne razumem, kako morete zahtevati podpore Italije v tako važnem vprašanju.«

Sramotna razsodba.

Drama krnskih dogodkov je bila v četrtek končana pred goriškim sodiščem. Pod predsedstvom sodnika Vincija je bila na pritisk fašistov potepetana pravica in izrečena odsoda. Sestajalni Smrekar je bil obsojen na 7 mesecov in 15 dni ter 209 lir globe, 37letni Josip Mikluš na 1 leto in 3 meseca zapora ter 500 lir globe in Ivan Sovdat na 1 mesec in 15 dni zapora ter 250 lir globe, dočim so bili trinajstletna Josip Koren in Andrej Perdič ter Ivančič in Bajt oproščeni.

Bolj očitno krivične razsodbe pač še ni izreklo nobeno civilizirano sodišče.

Ko se je zaznalo o poškodbi krnskega spomenika, je takoj pregledal slovenski inženir na lici mesta poškodbe in konstatiral, da je mogla spomenik poškodovati edinole strela.

Za njim je šel na Krm sodniški izvedenec dunajskoga sodišča, priznan strokovnjak za strelovode inženir Fürst in tudi neovrgljivo dognal, da je poškodba krnskega spomenika taka, da jo je mogla povročiti edinole strela in da je čisto izključeno, da bi izvirala od človeške roke.

Nihče se ni upal preciznemu mnenju inženirja Fürsta ugovarjati, zlasti ko ga je par dni pozneje uradna laška strokovna komisija v polni merti potrdila.

Od vseh faktorjev, domačinov, tujcev in vlade same je bilo torej pripoznano, da je poškodba spomenika vzrok — strela. Zato je bilo vse trdno prepri-

čano, da bodo nedolžne žrtve, ki so jih imeli še vedno zaprte kot povzročitelje poškodbe spomenika, sigurno izpuščene in pri sodišču oprošcene.

Toda zgodilo se je drugače. Tržaški fašisti niso hoteli priupustiti, da bi zmagala pravica. Hoteli so, da ostane na Slovencih majež skrunilcev spomenika, dasi so znali, da je to le podla kleveta.

In organizirali so svoje zveste in po svojem tržaškem glasilu zagrozili vsem, ki bi hoteli dopustiti, da bi se zgodila Slovencem pravica in tako se je vršila razprava pod pritiskom fašistov.

Vsa izvedenška mnenja strokovnjakov se je vedoma prezelo in veljalo je že »strokovnjaško« mnenje nekega inženirja fašista iz Tolminja, ki je podal svoje mnenje, ne da bi videl spomenika. Kljub temu pa je seveda decimirano izjavil, da so poškodovali spomeniki ljudje in da je poškodba od strelje izključena.

In čeprav so vsi sodniki, vsi poslanci in vsi obtoženci znali, da ta tolminski »strokovnjak« grdo laže, je njegovo mnenje vendar obvezalo.

Vse to se je zgodilo par dni kasneje, ko je dejal v svojem nastopnem govoru vodja fašistov in laški ministrski predsednik Mussolini, da bo laška država pokazala svojo moč proti vsem, tudi proti morebitnemu fašistovskemu nezakonitemu postopanju.

Goriška razsodba pa je točno postavila gospoda Mussolinija na laž in pritisnila vsemu laškemu narodu: rezbrino sramoto.

To je takoj jasno, da je pravzaprav vsaka beseda o goriški nezakonitosti odveč. Vseeno je dobro, da priponimno par misli.

Po svojem finančnem stanju je Italija v obupnih razmerah. Brez ugleda je njena vojaška vrednost in za njen ročanji položaj pa je najbolj karakteristična ravno diktatura fašistov, ki pozna le eno sredstvo da z vsiljenjem pletj ricinovega in strojnega olja skrbira za »čiščenje« Italije.

Goriški proces pa je pokazal, da je tudi laška justica čisto na tleh: Justitia fundamentum regorum in vzričo našega jasnega razmerja do Italije, nas more le veseliti, da Italiji ta fundamentalna. In s tega vzroka prenašamo tudi z lahkoto goriški proces, dasi nam je dal novih mučenikov.

Toda mučeniki so bili še vedno najboljši kvas zmagovali misli in zato bo zmagala tudi naša primorska misel, saj je zidana na čvrstem temelju mučenikov. Polagmo se tako polni kupa krvic in goriški proces je znatno pripomogel k temu, da bo ta kupa skoraj polna in da bo prekipela in nam dan odrešenje.

Zato pravimo po goriškem procesu: Le biste nas, da bomo močni, le pregnajajte nas, da bomo trdn! Tako nas vzgojite v maščevalce, tako bo naše srce trdo, da bo znalo rabiti jeklo.

Ne proti nam, temveč za nas je bil goriški proces in zato ga z lahkoto prenašamo.

Veliko tihotapstvo dinarja v inozemstvo.

— Beograd, 21. novembra. (Izv.) Generalna inšpekcija ministrstva financ je preieila iz obmernih krajev uradna poročila, ki javljajo o organizaciji velikega tihotapstva našega dinara v inozemstvo, posebno na Madžarsko in v Avstrijo. Tihotapstvo spravlja dinar na tuje borze. Vse carinarnice so prejele sedaj obširne in stroge instrukcije glede kontrole in glede nadzorstva izvoza dinarja.

Risarska razstava na učiteljišču.

Dokraj skromni profesor Sucher je priredil v nedeljo 19. in v ponedeljek 20. t. m. na ljubljanskem učiteljišču interno, kako prepreči razstavo dekorativnih ovitkov za risbe, ki so jih izdelali njegovi letosni učenci in gojenke. In vendar je bila razstava tako originalna ter v marsikaskem oziru poučna, zato je zares škoda, da ni bila namenjena širšemu občinstvu.

Originalno je bilo predvsem to, da si v splošno povedano. Drugo pa so stvari, ki so mi jih pravili. Kako dobiti po klope tesnomu drugo poleg druge prav vse risbe od najboljše do najslabše, kar zaporedoma po katalogih številkah. Ob strani je stal prof. Sucher, tih kakor po navadi, čes, sami glejte lin s podite, tole je in tako je, nicesar vam nisen prikri.

Takih razstav doslej pri nas nismo poznali. Z neko tehnostnostjo se je zmerom oziralo, kaj bo bolj efektivna, da bo vedenja reklama za šolo in aranžerja. Baš to pa je bilo zgrešeno in je takoreč že v koli ubilo pravi smoter. V kritičnem opazovalcu, pa tudi v lajku se je mogel roditi samo jako utemeljen dvom, da ni vse tako, kakor se servira. Kje pa so slabeša dela? Ali je razstava sama za parado?

Jaz sem za svojo osebo obiskal vsakokratno razstavo zelo hitro nevero. In tudi nekaj upora je bilo zmeraj v meni. Upirala se mi je nameč, tista priskutna ambicija, ki je morda že teden dni poprel streblje risbe in zaklepala v dno omare v količkih neodgovarjajočih izdelkih. Sicer pa katere-

A. Lavrič-Zaplatz:

Moj odgovor na knjigo „Kärntens Freiheitskampf“.

VL

Nenadni konec »Ljubljanske konference« tvori markantno točko v poteku »Koroškega problema«. Lahko smatramo s tem za končano »uvodno fazo«. K temu pa bi rad priponil še tole: »Uvodna faza« tvori predvsem celo vrsto različnih improvizacij in organizacij, ki so nastale v času splošnega kaosa. To delovanje je treba tem bolj povdarijeti, ker je bila takrat Slovencija osamljena in jo antanta ne samo pustila na cedilu, temveč jo je celo vrgla kakor nekako »Erisovo jabolko« med Italijo in Avstrijo. Slovenije tudi general Franchet d'Esperay ni vstrel v svojo demarkacijo.

... Na Koroškem se je Slovencem po budih napori končno posrečilo pomoci slovenski trobojnici do veljave in pripraviti pot nadaljnemu razvoju narodnega osvobodenja. Peščica zavednih mož iz vrst klerusa, meščanstva in vojaštva se je združila, da v skupnem delu doseže ta cilj. In dosegla ga je! Kdor bo pozneje pisal zgodovino o poskušu osvobodenja Koroške, ne bo mogel prezreti imen Smodeja, Malgaja, Trunka in I. Pošingerja.

Kar se tiče moje osebe — pišem itak pod svojim imenom — moram priponiti, da je zahtevala moja naloga veliko hladnokrvnosti in okremosti, saj sem ves mesec stal kot pooblaščenec in organizator — navezan skoraj sam na se — proti močni nemški organizaciji in silni falangi celovških intelektualcev. Kritizirali so me vse: Slovenci z bog tolerancijo, Nemci z bog mojega diktatoričnega ravnjanja.

Dr. Martin Wutte ne popisuje sicer socialnih razmer v mojem območju v Rožu. Sicer pa se sklicuje v uvodu svojega dela na sodelovanje »znanega kronista iz Roža I. Fr. Perkoniga«. Perkonig je spisal knjigo »Heimat in Not. V tej knjigi pravi uvodoma: »Skrbno sem premotril vse dogodke in doživljaje ter vpošteval vse okoliščine. Imel sem voljo, preprečiti potvorbno resnice in podati objektivno zgodovinsko sliko, ki naj bi tvorila stvaren dokument trajne vrednosti.« Eva kratki izvleček iz dela tega Germana:

»Dne 13. novembra nam javlja iz Železne Kaplje: »Proti Borovljem se vozijo jugoslov. vojaki v kamionih.« Poročilo je sicer tajno, vendar izve tem tako prebivalstvo in borovljenska »Bürgerwehr« se pripravi — in glej: še 14. novembra se pripeljata dva težka kamiona od Dravske strani proti Borovljem. Od Sv. Marjete naprej odstranjujejo nemške napise in tabele. Z mitraljezami, pripravljenimi za »akcijo«, se pripelejo v počasnem tempu. Poizvedujoči kolesarji obkoljujejo kamione od vseh strani. Mladi vojaki so, v kožuhih s slovenskimi trakovi. So tudi primerne »opremjeni«, poleg mitraljezov imajo polno »bomba«, za celo četo in še več. Ne zadržujejo se, ampak se zopet vrnejo.

Volja, da bi se branil koroški Rož, se vendar vzbudi. Če'ovec pošlje 15. novembra šibko četo v Ljubljansko dolino in koroške strojnice zaprejo popolnoma ljubljenski prelaz. Toda decembra se fuje gospodstvo samo pripravlja, ko je končno na vrhuncu, neha tudi hilmjeni sporazum in z vso silo vzbukne diktatura na dan. Ves Rož ječi kot povezana žival, a v svoji onemoglosti se ne zna upirati (pag. 56). Najpriljubljenejše sredstvo okrutnega poveljnika je: »Strahovanje in eksemplar!« Sumljivim krajem grozijo z nastanjenjem vojaštva, ali se ta grožnja celo takoj izvrši. »Leteče kolone« se pomikajo in izvršijo »racije«.

Neke noči obkoli kolona 12 oficirjev, 88 mož, 8 mitraljezov Kapljo ob Dravi. Na vozovih pripeljejo bombe in municio. »Akcija« se vrši brez šuma in hrupa — na vseh končeh postavijo mitraljeze in »navdušeno« moštvo vlači gospodinjicarja Ogrisa (vulg. Setz), gosp. Mačka in Marinitscha ter še pet žrtv. Po postope. Za vsakega ena mitreljez! 5 jih sicer izpustijo, toda imenovano trojico odvedejo po zasišanju v ljubljanske zapore. Ogris shujša pri tem tekom štirih tednov celih 19 kg. Bolj razburljivo ni vplivalo celo nezasluženo trpljenje Silvija Pellica na Italijane, kakor ta nezaslužena usoda teh »nedolžnih žrtv« na nas Rožane!

... Da bi dal svojim Izvajanjem večji relief, se poslužuje Perkonig tudi antiante. Tako piše med drugim: Tudi v Borovljah je bilo precej humanih SHS-oficirjev. Občevali so s prebivalstvom. (Rodbine, posamniki, posebno pa nekatero malo hvalevredne »fajlajns« niso imeli v tem oziru pravega ponosa.) Ob tej prilici so pokazali, da se ne strinjajo z brezobzirnim postopanjem svojega poveljnika. Ponekad, čisto slučajno so se poslužili »nedolžnih izjav, iz katerih so se sklepala svatila, posebni zaključki itd. (pag. 75).

Svojim ljubim bivšim tovarišem, in sicer samo onim, ki so menda prizadeti, bi pisal, da rad postane. Tako je bil predvsem SHS-oficirjev. Občevali so s prebivalstvom. (Rodbine, posamniki, posebno pa nekatero malo hvalevredne »fajlajns« niso imeli v tem oziru pravega ponosa.) Ob tej prilici so pokazali, da se ne strinjajo z brezobzirnim postopanjem svojega poveljnika. Ponekad, čisto slučajno so se poslužili »nedolžnih izjav, iz katerih so se sklepala svatila, posebni zaključki itd. (pag. 75).

To je eno in splošno povedano. Drugo pa so stvari, ki so mi jih pravili. Kako dobiti po klope tesnomu drugo poleg druge prav vse risbe od najboljše do najslabše, kar zaporedoma po katalogih številkah. Ob strani je stal prof. Sucher, tih kakor po navadi, čes, sami glejte lin s podite, tole je in tako je, nicesar vam nisen prikri.

Topot si je mogel vsakdo vstvariti čisto sodbo, kako napreduje risanje na našem učiteljišču, zlasti pa tistih, ki je sam kdaj obiskoval ta zavod. Zdaj ima dijak dočela prosto roko, da lahko svobodno poča svojo zmožnost in svoj okus. Dasi je bila razstava še prva risba, pravzaprav še otroke bodočih risb, vendar je moglo količko večje oko razpoznavati, da imajo gojenči dobrega učitelja, ki jih zna voditi v zdravo smer in lepem napredku. Lep praznik nam je bil; da bi bil skoraj zanesljiv.

Vsa čast prof. Sucherju za izredni učitelj, ki ga je nudi vsakomur, kdor je bil debel vol'! Čast mu se posebel, da je v teh budih in grih časih prostovoljno živil svoj trud in svoj prosti čas. Vst. ki smo dobre volje, smo mu za ta užitek hvaležni. Lep praznik nam je bil; da bi bil skoraj zanesljiv.

(Dalej.)

je prireditve svečanega »Slovenskega plesa« v Narodnem domu.

SHS-poveljstvo za Koroško se našlo v hotelu Just. Telefonske zveze vzpostavijo. Lavrič ima nalogu zasesti 70 km dočela od Podkloštra do Velikovca. Posledice sistematične organizacije se pokažejo. Vedno več vojaštva, vedno več orožnikov. Očvidnega odpora ali brame ni. Celovec ne more pomagati. Prepozno je!

V tem kratkem času do sv. Mihiča je bilo opažati toliko »fanatičnih prenagljenej«, da bi zadostoval njenih učinkov vse leto. Stevilo častnikov se povlači na 20. V Borovljah se ustavljajo vojaški policijski urad, njegova naloga je: zbirati podatke o mišljenu prebivalstvu. Vsak izraz, ki jim pride na uho, registrira. Celo časopisov iz

POLITIČNE VESTI.

= Občni zbor SKS bo v ponedejek, dne 27. novembra v Ljubljani v dvorani »Mestnega doma«. Kako pride »Jutro« do tega, da poroča popolnoma napačno, ko prinaša že ves mesec »Kmetijski List« na uvodnem mestu objavo občnega zbornika, res ne vemo. Tudi ne razumemo, da poroča »Jutro« o neki glavnji skupščini SKS, ker je pri nas takša institucija nepoznana. Ali naj bi bilo napačno poročilo odgovor na spopad Pucelj - Žerjav? — Tajništvo SKS. — Kakor čujemo, se udeležejo občnega zbornika SKS tudi delegati čeških agrarcev v srbskih zemljoradnikov.

= Vlada pade že prihodnji teden!

Iz Beograda poročajo: Pogajanja od-

poslanca Hrvatskega bloka prof. dr.

Surmina z Ljubo Davidovićem in s

predstavitevijo opozicije so popolnoma uspela. Dogovoril se je, da se sestanejo Ljuba Davidović, predsednik demokratske stranke, in ostali predstavniki opozicionarnih parlamentarnih skupin, v načrtnem času z delegati Hrvatskega bloka pod osebnim vodstvom Stjepana Radića. Ta sestanek se bo vršil v Zemunu in sicer kakor vse kaže že v nedeljo, 26. t. m. Hrvatski blok bo imel v to svrhu v soboto, 25. t. m. konferenco v Zagrebu, ki bo trajala samo nekaj ur. Ta konferenca bo posvečena edinstvu načrtu, kako se ima zrušiti sedanjem režimu in ustvariti volitvena vlada. Na tej konferenci bo končno javljeno sklenjeno, da odidejo poslanci Hrvatskega bloka v Beograd in se udeležijo parlamentarnega dela. Z vso rotovorstvo se zatrjuje, da se pojavijo Hrvati v parlamentu že začetkom prihodnjega tedna. Prihodnji teden bo za našo notranjo politiko velekrščen in pričakovati je, da pada sedanja vlada še pred 1. decembrom. Hrvatski blok je o pogajanjih glede preokreta v naši državni politiki izdal komunike, v katerem pravi med drugim: »V pogajanjih v Beogradu se je doseglo: 1. Soglasno mnenje, da vse razmere zahtevajo začetniško hrvatsko-srbsko politično orientacijo, a ne samo začasne parlamentarne kooperacije; 2. prepričanje, da so potrebna nadaljnja pogajanja že te dni na skupnem sestanku Hrvatskega bloka s podnimi parlamentarnimi skupinami, na katerem sestanku bo sodeloval od Hrvatskega bloka tudi njegov predsednik Stjepan Radić.

= Vlada, ki izvede nove volitve, ne bo Pašičeva! Beogradsko »Vreme« poroča: Z ozirom na vesti o prihodu Hrvatskega bloka v Beograd se je vršila v ministrskem predsedstvu konferenca, ki so se je udeležili minister Nikola Pašić, Vukičević, Kosta Miličić in Marko Trifković. Ministro so se posvetovali o situaciji, ki lahko nastane, ako Hrvatski blok pride v parlament. Razgovarjali so se pred vsem, kakšno stališče naj radikalci zavzemajo napram temu dogodka. Kakor vse kaže, so v radikalnem klubu prišli do zaključka, da je treba pripravljati teren za obravnavanje volitvene vlade in da sprejemljena situacija ne sme zadeti radikalne stranke nepriravljene. Prvotna želite, da bi Pašić-Pričičevičeva vlada ne dela ostavke, marveč da bi zahtevala povrnjenje krene za izvršitev novih volitev, se ne bo mogla, kakor vse kaže, realizirati. Vlada bo morala podati demisijo, da s tem da kralju svobodne roke za odločitev in da z nobenim korakom ne prejudicira dogodka. Zato se v vladnih krogih še same ugoden moment in popularna utemeljitev za demisijo.« Iz teh vesti je jasno, da stojimo na pragu velikega političnega preokreta v državi in da je treba računati z demisijo vlade že tekom prihodnjega teda.

= Neresnična vest o demisiji poljedelskega ministra. Po poročilu beogradskih listov je bila včeraj v parlamentu kolportirana vest, da je poljedelski minister Ivan Pucelj demisijoniral. Vest ni bila resnična, izvirala je iz okolnosti, da je poljedelski minister predsedniku vlade poslal posebno pismo. Stvar pa je povsem drugačna. Poljedelski minister Ivan Pucelj je v resnici poslal ministrskemu predsedniku Pašiću in ostalim ministrom poseben akt glede določitve izvozne carine na svinje. Poljedelski minister predlagal, da se določi za svinje v teži nad 100 kg izvozna carina 250 din. za komad, v teži od 60 do 100 kg 150 din. in v teži pod 60 kg 100 din. Poljedelski minister privoljuje v to, da se izvoz pod 60 kg težih preščev preporove. Poljedelski minister dalje privoljuje v prohibitično carino na slanino in mast in je tudi za to, da se nadaljuje uvoz masti iz Amerike.

= Avdijenija invalidov. Iz Beogra- da nam javljajo: Danes ob 11. dopoldne sprejme Ni. Vel. kralj Aleksander I. številno deputacijo invalidov, izvoljeno na nedeljskem zborovanju, ki se ga je bilo udeležilo 100 zastopnikov invalidskih organizacij in na katerem zborovanju se je ugotovilo, da sedanji invalidski zakon ni upošteval sporazumnih določil, stiliziranih na invalidskem kongresu v Ljubljani. V deputaciji so poleg Srbov za-

stopniki iz Bosne, Hercegovine, Hrvatske, Slovenije in Vojvodine. Deputacija invalidov predloži kralju v posebni spomenici svoje zahteve in ga zaprosi, da se zavzame za čim prejšnji sprejem invalidskega zakona.

= Bolgarski narod obsojal ministre vojnih kabinetov. Ljudsko glasovanje o krivdi ministrov, ki so bili člani kabinetov Gešova, Daneva, Malinova in Kosturkova v vojnih letih od 1913. do 1918., je bilo v nedeljo pozno popolne končano. Glasovanje o krividi je za ministre izpadlo usodno. Več kakor 70% bolgarskega naroda je glasovalo za krivdo. Podrobni rezultati bodo še objavljeni v četrtek. Zem'joradniki in komunisti so kompaktno glasovali za krivdo.

GOSPODARSTVO.

Prof. Ivan Franke:

Bodočnost Ljubljane.

D. d. združenih papirnic, Vevče, Gorice, Medvode v Ljubljani zahteva dovoljenja, da dvigne jez na Fužinah s prebitimi zavornicami za polno izkoriscenje vse vodne sile. Porabljala bi se množina srednje in višje vode, ki zdaj presta pada čez jez, ob načinih vodi bi se zavornice mehanično odpirale, da bi Ljubljana ne topila Barja.

Sedanji jez je prirodna stopnja, umetno polnjena, 4,7 m visoka in zapira celo tu 80 m široko reko ter dela slap na Fužinah, eno izmed prirodnih krasot bližnje Ljubljanske okolice. Skalnata prirodna stopnja ni tako redna kakor so drugi jezovi, zlasti nije spodnji rob in skalovje pod padcem je takih oblik, sum toliko razbit in zmršen, da je ob sredini in večji vodi ribam še mogoče se seliti izpod slapa nad slap in dalje proti vodnemu toku. S povišanjem jeza bo vsa riba selitev ustavljena, ker takrat, kadar bodo zavornice odprte, ob načinih vodi se ribe ne selijo radi kallža in iščezno zavjetje. Delniška družba Večve l. dr. je po zakonu obvezana napraviti s povišanjem jeza obenem tudi ribo stoz.

Gleda ribe steze je zastopnik d. d. Večve izjavil: »Ker je uspeh ribje steze dvomljiv v vsakem slučaju, ponuja družba založiti kapital 90.000 K, kateri znesek je proračunjen za ribo stoz, v korist prizadetih voda potem umetnega ribogostva. Vprašanje, se li naj graditi stoz ali ne in se naj sprejme ponudeni kapital, pa se ne tiče samo ribarstva, ribičev in ribnih sportnikov, marveč tudi konsumentov rib in je v zvezi z načinom, po katerem se namešča odvajati vodo iz mestnih kloak, je torej stvar, ki bi moral zanimali prebivalstvo Ljubljane in ono nizvod mesta ob rekli. Ribih stoz se je zgradilo že mnogo, uspešnih, ce so prav delane in tako stavljene, da jih ribe načelo, sicer so neuspešne. V Fali, 12 m višine, kjer se selijo tudi sulci poleg drugih rib, je stoz uspešna.

Selitve je za množitev ribovja, kakor še je v Ljubljani, neobhodno potrebna, ne samo gorenja proga zaprete vode je cokodovanja, ampak tudi doljenja. Stevilu ribine meneva leta za letom, tudi se je katera vrsta izgubila do zadnjega kosa, tako mrežna, podles, platica. Prvo večje opustošenje je prizvрzel načemu ribovju novi jez v Kranju, zgrajen še pred letom 1852. v Saviji do Radovine. Jez v Medvodah je bil zgrajen okoli 1860, tu se je minevanje ribe bolj epazovalo; leta 1889. so milnari cenili množino rib — od Kranja do Medvod je 11 milnov — na osmino onih pred zgradbo medvodskega pet metrov visokega jeza. Jez v Goricanah ni visok, pa skoraj nič rib ne pride čez v Soro gori, ker po njegovem počasnem v širokem vrtu voda pretanko teče. Nasledki preprečene selitve so vedno isti in toliko je že zgledov, da so povsod uradno priznani.

V predloženem slučaju so prizadete telesne vode: Ljubljanička do Izvirov na Vrhniku, Gradiščica od ustja do Kolezje, Mali graben od ustja do jezu v Kožarjah, Ilčka gorja do tvorne stopnje pod Izvirov, Borovnišča, Bistra, Lubija, Poljšica ustna proga. Večje ribje vrste so: sulec, lipan, potokna postrv, ščuka, menek, potem bele ribe: spodlest, platnica, mrena, klin, ki so množinske ribe, ki polnijo vodo in kaj izdajo in so krušne ribe obrtniki ribičev. Važne so pa tudi male vrste, kapelj, klečja, kreščki itd. za ekonomijo v vodi. Kjer ni belih rib in drobiža, kar se skupaj imenuje — ob nerazumevanju življenja v vodi — riba plazja, je malo sulcev in ti ostajajo prilikiv.

Plemenite ribe, sulce in postri, tudi lipane, ščuke in smučje, je mogče množiti umetno, nikakor pa ne množinske ribe, vsaj kolikor približno v istih množinah, kar jih producira priroda. Ribja plazja je izdatno nazadovala, odkar se je prileča sedanja ureditev Ljubljaničke, pokončevalo se je tudi brez potrebe z brezobzirnim postopanjem. Ko so prvkrat usušili Gruševjev kanal, je odtekla voda in poniknila tuk nad ustjem prej kakor više gori v ovinku. Okoli mustu k Božjemu grobu je bilo v laborasti strugi polno jam in jamic in vsi je ležalo ribičega drobiža ne za evo perišče, ampak za pet. deset perišč, katerega so samo pliči hodili pobirati. Pozneje je bilo videti v malem, pa širokem levem curku nizvod kanala iz klavnice nebrojne velike oblake ribičega drobiža; kadar so radi visoke vode odprli zavornice, ga je voda splaknila in odnesla, pa se je zopet nalezlo skupaj od nekaj. Iz množin tega drobiža se je dalo nekoliko sklepati na razmerje drobiža in namiznih ali odraščenih rib in kolikoga pomena je ribi drobiž in koliko ga zmore priroda v ugodnem položaju producirati.

(Dalje prih.)

* * *

= Koruza. Tvrda Niklsbacher in Smrkoli je uvozila koruzo in jo prodaja po 14 K 10 y.

— Zagrebški žitni trg, Zagreb 21. novembra. Cene v kronah za 100 kg postavljeno Bačka notirajo: pšenica (okoli 76 kg) 1600 do 1625, koruza, rumena, stara, 1400, nova, umetno sušena, 1180 do 1220, v štoržih 480 do 510, rž (71 do 72 kg) 1300 do 1400, ječmen za pivovarne 1450, za krmno 1300 do 1400, oves 1050 do 1100, fižol, pisanici, 1450 do 1500, beli 1450 do 1500, moka pšenična »0« 2350 do 2400, »2« 2250 do 2300, »4« 2150 do 2200, za krmno 1000 do 1100, otrobi, drobni, 750 do 800, debeli 800 do 850. Tendenca nelzpremenjena; prostet nekoliko še.

— Opozorilo o predpisu dohodnine za leto 1921 in 1922. Davkeplačevalcem, katerim je davčna administracija v Ljubljani dosedaj odmerila dohodnino za leto 1921. in 1922., se vročajo te dni opozorila, da bo izkaz o predpisu tega davka javno razprtjen v času od 16. decembra t. l. dalje. Ta opozorila imajo edino le namen opozoriti dotične davkeplačevalce, da bo predpisni izkaz razprtjen, nimajo pa nobenega vpliva na potek prizivnega roka. Ta poteka pri vseh teh davkeplačevalcih po preteklu 30 dni izrazitvene predpisnega izkaza pri davčni administraciji, pri mestnem magistratu in pri davčnem uradu v Ljubljani. Kdor ne dobi opozorila, temu se dohodnina za leto 1921. in 1922. še ni predpisala, ampak se mu predpiše z enim poznejšim predpisanim izkazom.

— g Dobava košar za oglie. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši dne 30. novembra t. l. pismena licitacija glede dobave 1500 komadov košar za oglie iz španske trske po vzorcu, ki je pri imenovanem ravnateljstvu na vpogled. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Dobava papirja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotic se vrši dne 30. novembra t. l. pismena licitacija glede dobave 10.000 kg konceptnega papirja razne vrste in 10.000 kg tiskarskega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Naša industrija in zanat. V kratkem izide drugi del knjige »Naša industrija in zanat«, katero je spisal načelnik ministra trgovine in industrije Milivoj M. Šašić. Knjiga (tiskana s cirilico) popisuje podnevnike naših proizvodij ter je v vsakem oziru izredno zanimiva in aktualna. Cena II. dela 20 din. Kdor si jo želi naročiti, naj se obrne na tukajšnjo trgovsko in obrtniško zbornico in obenem pošlje znesek kupnine z naslovom, nakar bo izvedla zbornica naročilo pri Ekonomatu Ministrica trgovine in industrije, ki ima knjige v zalogi.

Glasbeni vestnik.

— Koncert ge. Ade Poljakove. Včeraj zvečer je v operi gledališču Šla mimo nas globoka, resnična glasbena umetnost. Morda pri nas že davnio nismo čutili take iskrene radosti, kakor danes. Zdelo se nam je, kar bi nam nekdo vruil davno izgubljeno dragocenost, na katero malodane nismo misili več. Prinesla, podarila nam je to izgubljeno lepoto gospa Ada Poljakova ob priliklju današnjega koncerta. Da, to je petje, pri katerem ne pojo samo naš pevski organ, ne doni samo ton vsled tresenja glasovnega, a pri katerem poje vsa globoka duša, pri katerem vibrira vsa življe, pri katerem veš kai ti hoče povediti pevka, in četudi so ti besede izgovorjene v tujem jeziku neumljive. Gospa Ada Poljakova je v resnici svetovna umetnica! Njen glas je zmožen izražati vso skalo človeških skrbivosti od načelne do bolesti do heroščega navdušenja, do nagalive žalivosti, do prikrite otroške porednosti. Človek, ki si sliši v prvi posmiči zvokovne glasok, ne bi veril, da se more povpeti do take dramatične sile, da ti more pretresi mozek v pognati hlad po kosteh. Ada Poljakova doživljava vsako pesem; ne pojo samo predpisanih, dinamičnih znakov itd., a ustvarja v svojih posmičih in redkih prilagodilih zmožnosti pri kateri ji seveda pomaga tudi prekrašna pevska bel-canto teknika in predlogi o odnošajih Sokolstva napram klerikalizmu, politiki, socijalizmu, veri in češko-slovaški armadi. Debata o teh predlogih je jasno pokazala stališče moravskih sokolskih žup proti vprašanjem, ki se tičejo nadaljnega razvoja Sokolstva. Predlogi so bili per acclamationem sprejeti od prisotnih, ki so v vseh vprašanjih pokazali napredno pojmovanje v pogledu ideje Sokolstva. Posebno je treba omeniti predlog o odnosu načelnikov prekrašnih zavodov, ki so bili načelniki načelnikov, ki se popolnoma ujemata z zadnjimi predlogi Zagrebške sokolske župe. Načelniki žup so končno sklenili, da se v letu 1924 prirede velik vsesokolski zavod v Brnu, na katerega bodo povabljeni in pozvani vse ostale Slovanske Sokolske zveze. V načelniki se je prileči na razgovor tudi predlog, da moški prednjački zbor voli načelnika, ženski pa načelnico, kajih izvolitev pa mora glavni občni zbor društva potrditi. Ta predlog pa ni bil na seji sprejet z motivacijo, da načelnik in načelnica morata biti izvoljena od celokupnega članstva. Ne pa smo od enega dela, to je prednjački zbor voli načelnika.

— L Jugoslovenski vsesokolski zavod v Ljubljani. Seja likvidacijskega odbora je danes v sredo ob 18. v Saveznih prostorih. Zadnja seja finančnega odbiska se vrši danes ob 19. istotam.

— Iz Cerknica. Tukajšnji »Sokol« se tudi na prosvetnem polju marljivo giblje. V kratkem je priredil dve predstaviti: »Stari in mladi« in »Nebesa na zemlji«. Slednjo dvakrat. Dohodki premijere so se stekli v fond za Sokolski dom, dohodki reprize pa po polovici za »C. M. družbo«, po polovici za »Jugoslovensko matico«. Pri reprizi je pred pričetkom okr. sodnik g. dr. J. Bavdek v domoljubnem govoru obrazložil potrebu in potrebo »C. M. družbe« in »Jugoslovenske matice«. — Igra »Nebesa na zemlji« je vzbudila mnogo smeha in zabave. Vsi igralci so bili v svojih vlogah prav dobrji. Posebej pa moramo pochlvalno omeniti g. Jern. Malovrh, fin. uslužb. — Sino na meji, zato je hvalevredno, da budi »Sokol« med ljudstvom narodovo in državno zavest.

— Eliška Krasnorská, znana češka pisateljica, je poslavila 18. t. m. svoj 75. rojstni dan. To je žena, ki je iz svojih še prav mladih let stala trdno v boju za svoje ideale, za narodna in socialna stremljenja ter za pospeševanje lepe književnosti med češkim narodom. Ko je bila starca 16 let, je bila že natisnjenih nekaj njenih pesniških polkulov. Njeni sili je v Irski. V poeziji se ji priznava popolnost njenih oblik in

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1922.

Centralizem. »Jutro« skuša dokazovati, da je dr. Ravnihar gozel na centralizem, sedaj pa, ko je v opoziciji, grmi proti njemu. Pri tem se poslužuje prav enostavnega vredstva, da trga iz raznih izjav dr. Ravniharja posamezne stavke ter jih izrablja proti njemu. — Sloveč francoski državnik je izrekel krilato besedo o svojem političnem nasprotniku: povejte mi eno besedo iz njegovih izjav in jaz ga spravim na vešala. — Stališče dr. Ravniharjevo, kakor tudi stališče našega lista v tem vprašanju, je bilo od vsega početka popolnoma jasno. Bili smo in smo še za politični centralizem, ali kakor se ga je kasneje krstilo — unitarizem, bili smo in smo proti upravnemu centralizmu. V tem smislu smo zahtevali samoupravo. Citajte dotedne naše članke in dra. Ravniharje v »Slovenskem Narodu«, poročila o njegovih govorih na raznih shodih od prevrata sem — vse preveva ista misel. Politični centralizem, to je, mi hočemo enega vladarja, eno vlado, en parlament, en zakonodajni zbor; hočemo, da se na znotraj in na zunaj reprezentiramo kot trdna in nerazrušna enta in celota. Hoteli pa danes centralizem v upravi, zlasti v tako preprijeti obliki, kakor ga hoče uveljavljati režim, smatramo za škodljivo. Skodljivo zategadelj, ker ta centralistična uprava ni sposobna in fizično niti ni zmožna, da bi obvladala našo prostrano državo ter obstoječe raznolikosti v vseh delih njenega naroda. Po štirih letih našega ujedinjenja je to prav jasno pokazalo. Upravni centralizem je napravil bankrot. Koliko škode, in sicer prav materijalne škode je prizadel v tej dobi našemu narodu, niti ni mogoče preračunati. Začel pa je napravil tudi velikansko moralno škodo, ker je ljudstvo pogrešni upravni centralizem pričelo istovetiti s političnim centralizmom (unitarizmom). Otdot Radiceva republika, otdot hrvatski in slovenski separatisti. Vso to gmotno in moralno škodo imajo na vesti oni, ki so nam vsili ter še danes forisajo preprijeti centralizem v upravi. Zato se mora proti njemu boriti vsakdo, ki ljubi to državo, ki v resnicah hoče ujedinjenje našega naroda, ki je iz prepričanja — Jugosloven.

Za spomenik padlim junakom. Na legetskem polju v bližini Sremske Mitrovice leži več tisoč junakov Timoške divizije, ki so leta 1914. padli v bojih za osvoboditev in ujedinjenje našega naroda. Mitroviški Sokol je prevzel nalog, da se postavi tem junakom prizoren spomenik in da se uredijo njihovi grobovi, ter se obravi na ves narod, da s prostovoljnimi prispevki pomaga pri tem patriotskem delu, s katerim naj se vsaj deloma oddolžimo onim, ki so dali svoje življenje za našo svobodo. — Desnarni prispevki naj se blagovoljno poslati z označbo namerena »Srpski zadružni Banki d. d., podružnica Šrem, Mitrovica«.

Jugoslovensko - Češkoslovaška liga priredi v petek, dne 24. novembra 1922 ob 20. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma predavanje »lepotah Slovaške«. — Predava lektor češkega jezika na ljubljanski univerzi dr. Burian, njegova izjavana bo pojasnjeno preko 100 sklopčnih slik. — Ker so slovenska zemlja in ne prirodne in narodopisne zanimivosti pri nas še skoraj ne poznane, vabi odbor jugoslovensko-češkoslovaške lige ljubljansko občinstvo, da se v obilnem številu udeleži tega zanimivega in poučnega predavanja. Vstopnina 1 Din. za osebo.

Jubilejna slavnost v Mariboru. V nedeljo 19. t. m. je vinoška in sadarska šola v Mariboru proslavljala 50letnico svojega obstoja in obenem tudi otvoritev srednje kmetijske šole. Ob pol 11. je pozdravil ravnatelj Žmavc doše goste in sicer predvsem namestnika Ivana Hribarja, ki je obenem zastopal tudi ministra g. Puclja, okrajnega glavarja dr. Lajnička in dr. Senekoviča, generalnega ravnatelja kmetijske družbe Gustava Pirea, stolnega vikarija dr. Matka, župana Grčarja, nadsvetnika Kerševana in druge. Poleg zastopnikov oblasti in časopisja je došlo na proslavo toliko drugih občinstva, da je prostora primanjkovalo. Gospod namestnik Hribar je po kratkem govoru otvoril v imenu ministra Puclja Srednjo kmetijsko šolo, želec je najbolj uspel. Nato je podal ravnatelj Žmavc v velikih potezah zbranemu občinstvu zgodovino te Šole in njen razvoj v teku 50 let. Kmetijski svetnik Rohmann je med drugim posebno povdarial, kako težavno stališče so imeli pod avstrijskim režimom slovenski kmetje, ki so morali dajati svoje sinove v nemško vrtinarsko in sadarsko šolo, ki so se pa vendar tako dobro učili, da so bili kmalu kos svojim nemškim součencem. Koncem svečanosti sta bila predstavljena znamenitka najstarejša uslužbenca tega

zavoda in sicer g. Franc Fraš, ki služi že 44 let in g. Julij Komar, ki služi 20 let. Gospod namestnik Hribar je je prisijo nagovoril ter jima vročil dve počivalni pisni, v katerih so jo nazajalo za vsakega 1000 krun. Zvestina nameščencem so vsi čestitali, želec jima je mnogo zdravil in veselil. Nato je g. Vlačič vse navzoče fotografiral, na kar se je vrtil slavnostni obed za povabljeni gosti. Popoldine je bil prijateljski sestanki, kjer so jih izrekli maršikata krepa beseda. Zvezčer se je del gostov udeležil koncerta hrvaškega društva »Lisinskega«.

Tehnička srednja šola v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je postavilo prof. ing. Pavla Kryla in prof. Stane Premerla za strokovna predstojnika na tehnički srednji šoli v Ljubljani in sicer prvega za gradbene, drugoga pa za mehanično - tehnično oddelke. Tehnička srednja šola je letos nenaščadno dobro obiskana. Vseh učencev šteje 576. Od teh odpade na višjo obrtno šolo 216, ostanek pa na druge učne prireditve. Učiteljski zbor šteje z ravnateljem vred 50 internih učnih moči, med temi 29 rednih profesorjev.

Smrtna kosa. V Zamostcu pri Sočažiči je 19. t. m. v visoki starosti umrl g. Anton Segar. Bil je dober gospodar, posenjak, kakovrh je malo. Užival je splošen ugled in spoštovanje. Dosegel je redko starost 88 let. Pokoj njegovi duši.

Trgovski sestanek. V petek, dne 24. t. m. točno ob pol 20. zvečer se vrši v mestni posvetovalnici na magistratu trgovski sestanek. Razpravljalo se bo: o vladnem predlogu zakona o izenačenju direktnih davkov za celo našo državo, o novi uvozni carinski tarifi, ter o splošnem položaju trgovstva. Gremi trgovcev v Ljubljani vabi vse svoje člane in druge interesente, osobito one, ki imajo posla z uvozom, da se sestanka udeleže. Načelnik: Fran Stupica l. r.

Centralizem, avtonomizem in samouprava se glasi naslov predavatelja urednika Zvonimira Bernota, ki se bo vršilo v četrtek 23. t. m. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje, ali daljši govor vendar ne nad 10 minut. Vstopnina: sedež 3 din. stoličje 1 din.

Ljudska preskrbovalnica. Pišejo nam: Ljudska preskrbovalnica ponuja blago, ki ga je baje prejela iz Pragi in vemo čeških tekstilnikov po značni ceni v svrhu razprodaje med manjpremožnejše prebivalstvo. — Blago je slabo in bi lahko estalo na Češkoslovaškem. S takim blagom ni niti največim revčem nič pomagano, ker je proč vržen denar. Opozorjam občinstvo, naj si pred nakupom dobro ogleda vzorce, ki se razstavljajo pri mestnem magistratu v Ljubljani. Po krajinskem vlastu prosimo, naj ne favozira podjetje, osobito ne v slučajih, kjer je zgornji, ko se za precej drag denar prodaja blago skrajno slabe kakovosti. Gremi trgovcev je že storil pri raznih oblastih primerne korake, da se bodo dogajali več takli slučaj.

Dlaka gospodinje nam pišejo: V Vašem cenenjem listu od 14. t. m. št. 259 se pritožuje podeželski uradnik češke gospodinje ljubljanske. Nikakor se ne čudimo, da tožijo podeželski gg. uradniki o dragosti. To čutimo tudi me dlaka gospodinje na lastni koži, to čutijo vsi človeški slojl. Rade tudi priznamo, da težko izhajajo državni uslužbenici vobče, osobito pa še oni, ki so oblagodarieni s kopico otrok. Mnogo izmed nas je žená državnih uslužencev, ki se moramo ravno tako pehati za postranskimi zasišči, kakor omenja Vaš dopisnik v svojem dopisu. Da pa zvrata krije svojega težkega stanja na nas, to pa nima prav. Država, ki zanjo delajo uradniki, naj jim da takih dohodkov, da jim bo mogoče stanu primerno živeti in da jim bo mogoče svojo deco izložati v dobre in kritistne državljane, ki bodo svoje moči in svoje posvečali državi, domovini v prid. V interesu države je, da ima med svojimi državljanji dovolj intelligentnih ljudi, ki jih ni nikdar preveč in ki jih vseposvet potrebuje, ako hoče, da bi šel državni voz gledko po svojem tiri naprej. V tem smislu zastavite, gospodje uradniki, vse svoje moči v svojih organizacijah. Vsota 2400 krun se zdi marsikom visoka, vložka pa se zdi le onim, ki lo primerjajo s svojimi pčilimi dohodki. Kdo ima več otrok, ki študirajo, pa je uradnik, seveda, temu se že lasje vselej, kadar misli na to. Pa tako in nič bolj je bilo tudi pred vojno. Primerjamo naše sedanje zahteve z onimi pred vojno. Vsak nam mora pritrdiri, da ne doseža sedanja pronašti vrednosti nekdajšnjega kraljarska, v nekaterih ozirih celo v 24 nekdajnih kron. Če vzamemo sredno vrednost, so naše zahteve sedaj nekako toliko vrednosti, kakor je bilo vrednil pred vojno 18 goldinarjev. Tačke zahteve pa se niso zdale pred vojno prav nič pretirane in tudi sedaj niso. Če no 2400 krun mesečno je naša organizacija določila junija meseca t. l. Od tedaj pa so šte cene vsem stvarom vedno kvilkli. In mnogo izmed nas je že zameravalo prehrano, zavili, vendar tega nismo storili. Zadnji čas so res nekaterje cene živil nekoliko padle, a začela so se zopet dvigati. Da bi pa vse življenje postalo za 20% ceneje, temda menda gospod dopisnik samemu sebi ne verjame. Kolikor so se moka, mast in sladkor pocenil, toliko so se podražile druge

stvari, kakor stanovanje, premog, drva, lajca, mleko in drugo. Gostilnici so bale popustili pri svojih cenah za 12%. Me tega sicer ne vemo, ker ne obedujemo v gostilni. Znano pa nam je, da je najboljših virov, da so pa tudi zvišali obenem cene vinom. Dlaki pa lahko poskusijo, osobito visokobolci, kako bi izhajali z dnevnimi osedilimi kromami ki jih plačujejo nam na dan, da bi imeli hrano v gostilni. Prepričane so, da bi jih slabla predla in da bi jih za prenociščo ne preostajalo niti vinaria. Da imamo me gospodinje vsaj nekaj za nas trud, zato smo sklenile, da se prehrana plačuje tudi za čas malih počitnic, saj vendar ne more nitične od nas zahtevati, da bi delalo »glih za glih.« Ob teh prilikah moremo in moramo poščnati stanovanja, ki jih naša mladina ne pušča v najlepšem redu. Sploh pa je treba upoštevati tudi naš trud, naše nadzorovanje, našo odgovornost in naše »prekljanje« z dlaki. Le bodite starši odkritorščni in priznate, da klub skrbem, ki jih imate zaradi plačevanja prehrane, se vendar vselej oddahnete kadar odidejo dlaki z doma, na nas pa pridejo skrb, ki jih med počitnicami nismo čutili. Za vse to pa gre tudi nekaj odškodnine. Se nekaj! To pa ne zadeva toliko podeželskih gospodov uradnikov, temveč druga premožnejše sloje, ki pa se tudi pritožujejo čez pretiranje naših cen. Za gledališče, kinematografe, cirkuse, rokoborbe in za razne teme plačujejo starši radi, gospodinji pa bi najrašči odtegnili vso plačo. — Organizacija dijakiških gospodin.

Rogaška Slatina je med blivimi nemškimi kolonijami častna izjema, kjer se je s preobratom kar čez noč pokazalo pristno slovensko lice. Izginili so ne le vsi nemški napisi, tudi pod pritiskom raznimer popačena domača imena so se prelevila nazaj v domače blagolagje. Iz Beranitscha je postal zopet Beranič, iz Ogrisenga — Ogrizek, iz Werboschegga — Vrbovšek. Edina Löschnig in Stoinischč ře nočeta postali Lešnik in Stojniček. Pritisk razmer z naše strani pač ni tako krut in nasilen kakor je bil poprej z nemške strani na naše odvisne.

Zvišanje vozilnih cen električne železnice. Mestni magistrat je električni cesti na železnici v Ljubljani dovolil zvišati od 22. novembra 1922 dalej vozne listike od sedanjih 3 krov na 4 krome. To povlaščanje je bilo potrebno, da bi mogla železnica ustrezči zahtevam svojih uslužencev glede zvišanja njihovih prejemkov. Dalje mora železnica dobiti sredstva za podobiranje in zvarenje tračnic po predpisih mestnega stavbnega urada; popraviti in povečati mora svojo remizo zaradi priklipnih voz, ki stojijo sedaj izven remize na dežju. Najkasneje v desetih letih bo treba zopet izmenjati obrabljene tračnice, zato bo potreben razmerek popačenja kakih 12 milijonov krov. Ker za vse te izdatke nima pri sedanjih dohodkih železnica nikakega kritja, je bilo zvišanje vozne cene neobhodno potrebno. Sicer bo pa tudi po novih zvišnih cenah ljubljanska cesta železnica še vedno najcenejša v Jugoslaviji — če navezeno, da stanejo v Zagrebu vozne na cestni železnici 4, 6, 8 in 12 krov.

Usodo motorne brizgalne. Pišejo nam: Ljudljansko gasilno društvo še ni prejelo naročene motorne brizgalne. Kakor je bilo, bi bilo plačati zaročno iz Linca, kjer je bila naročena pa do Ljubljane visoka caina. Ker je na magistratovo prošnjo za opravitev carine za to brizgalno zahtevalo trgovsko ministrstvo od tukajšnje delegacije ministrstva trgovine in industrije podatkov, če bi se bila mogla tukajšnja naročiti tudi pri Zvezi industrijev v Ljubljani, smo sedaj radovedni, kako se bo ta zapletena akcija razmotrala. Zdi pa se nam, da bo tu najbolj prizadeta — mestna občinstvo.

Mestno državščino pod Tivoljem bo tudi letos otvorjeno za občinstvo proti občajnim vstopnicam. Dlaki bodo dobili vstopnice proti znižani taksi.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Stanovanjska beda v Mariboru. Kar kar nam poročajo iz Maribora, je tamkaj stanovanjska beda ob nastopu zime dosegla svoj vrhunc. Pri poslovniku Mar-Stan so javljeno žalostni slučaji, iz katerih je razvidno, da cele rodbine blivajo po večjih, lopah, državnikih, sploh po prostorih, ki niso primerni za Slovensko bivanje. Več takih slučajev je Mar-Stan že ugotovil, vrše se nadaljnje perilustracije. Ker tem radibinom manjkuje tudi sredstva za preživetje, leto je zljudstvo v občinstvu proti Mar-Stanu že ugotovilo.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Stanovanjska beda v Mariboru. Kar kar nam poročajo iz Maribora, je tamkaj stanovanjska beda ob nastopu zime dosegla svoj vrhunc. Pri poslovniku Mar-Stan so javljeno žalostni slučaji, iz katerih je razvidno, da cele rodbine blivajo po večjih, lopah, državnikih, sploh po prostorih, ki niso primerni za Slovensko bivanje. Več takih slučajev je Mar-Stan že ugotovil, vrše se nadaljnje perilustracije. Ker tem radibinom manjkuje tudi sredstva za preživetje, leto je zljudstvo v občinstvu proti Mar-Stanu že ugotovilo.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka komunistov, so okupirali tudi tukajšnji komunisti po Gorenjskem raznem lovilišču, kjer izvršujejo svoj nepartizanski sport v ranih lutanjih urah, kjer »pihnejo« marsikako srno ali zajca.

Na sorškem polju se je letos zapledo, kakor nam poročajo dokaj manj divjadične nego prejšnja leta. Kjer pa sedaj nikjer ne manjka

Soliden trgovec

posetnik, želi manufakturno blago v komisijo. Ponudbe pod Komisijo 100 8 na upravo Slov. Naroda. 10/28

Iščejo se

potniki, ki bi prevzeli za prodajo dobro idoča galanterijska predmetna, proti dobi proviziji. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9916

Soba.

Vsih oficir išče mebljavo sobo s posebnim vhodom za takoj. Ponudbe pod Nujo 10033 na upravo Slovenskega Naroda. 10033

Iščejo se

strugari za lesno industrijo, za fino delo. Ponudbe pod šifro „Lesna industrija“ 10026 na upravo Slov. Naroda.

Olivno olje

garantirano čisto brez vsake premisi počila proti plačilu po pošti ali železnici v pločevinastih posodah Adam Pesterić, Železnika (Boka Kotorska). 9818

Manufakturana trgovina

v večjem industrijskem mestu Slovenije se proda pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Dobra eksistenza“ 9796 na upravo Slov. Naroda. 9796

Hiša

v sredini Ljubljane pravna za trgovca, za 800.000 K takoj na prodaj. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 9696

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle. A. & E. Skaberné Ljubljana Mestni trg 10

K upujem kože liselje, kune, krte, polne, zatec itd. po najvišjih dnevnih cenah. P. Semko Ljubljana, Krizevnička ulica 7.

 G. F. Jurásek
glasovalec glasovivje v Ljubljani
Wallstraße 12.
Zvajanje uglaševanja ter popravila glasovivje in harmonijev specijalno strokovno, točno in ceno.

Gospodinčna

korespondentinja, brezhibno zmožna slovenskega in nemškega jezika ali pa hrvaškega in nemškega jezika se takoj sprejme. Glavno je popolno znanje slovenskega ali pa hrvaškega jezika in razločna pisava. Lastnorочно pisane ponudbe z navedbo zahtevane plače v prilogom pogoji izpričeval, kakor po možnosti fotografija naj se vpošteje na upr. Slov. Naroda pod znakom E. V. 10043.

PERILO
za dame, gospode in otroke po znižanih cenah pri

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Strešno lepenko pravirno

Kontinental, (Kontinentaldampf)

Lesni cement,

Grosol, najboljše sredstvo za manjše lepenke dobavlja v vsaki množini najočenoje

Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Tel. 513.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani preko zime

ob malenkostni pristojbini tvrdka J. GOREC, Gospodarska cesta 14

Kupi se hiša ali vila 8000 kron nagrade

v Ljubljani, kjer bi bilo prostoto kako stanovanje. Ponudbe z navedbo kraja in cene pod „Prosto stanovanje 10030“ na upravo Slov. Naroda. 10030

dobi, kdo preskrbi ali odda v mestu v noči hiši ali vili stanovanje, obstoječe najmanj s 3 sobami in drugimi pritlikinami. Ponudbe pod „Stanovanje 8000“ kron nagrade na upravo Sl. Nar. 10031

San. podpolkovnik

Med. Dr. Richard Jug

ordinira tudi za civilno občinstvo v vojaški (garnizijski) bolnici na Zaloški cesti, konec tramvaja vsak dan od 11 — 1 in od 5 — 6 pop.

Trgovski lokal

s sredini trga Tržič se odda za večletno dobo v najem. Istotam se proda električni motor 220 V 2 PS s 3 m dolgo tramsisijo in 3 jermenicami. Pogoji se izvedo pri A. Jelenc, Tržič.

Zastopnike

za sukne, ki so dobro vpoljani v krojaških in manufakturnih trgovinah, itd. proti proviziji nemške veletrgovine sukna. Reference s sliko je poslati na S. C. 4140

RUDOLF MOSSE, STUTTGART.

Prodaja lesa.

Državna uprava veleposestva Lamezan v Kokri nad Kranjem razpisuje prodajo sledenega rezanega smrekovega lesa loko Kokra: ca 300 m³ paralelnih desk, ca 250 m³ koničnih desk, ca 90 m³ lat.

Predpisano kolekovane ponudbe je vložiti po določilih prajnih pogojev, ki so razpoložljivi pri upravi, do 15. decembra t. l. na upravo v Kokri.

Pojasnila daje
obratni biro Kazine

Zastopniki

kateri so dobro vpoljani pri konsumenih klicu (tukala) se iščejo. Ponudbe pod „Klek 10010“ na upravo Sl. Nar. 10010

mesaria in gostilna na prometnem kraju v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9967

Dolijevke iz sivoča lijeva

(Graugussabgasse) za sve grane obrta i industrije, prema načrtu, kalup ili uzorcima od najmanj do najvećih komada, obrađeno i sirovo dobavlja odmah uz umjerene cene SMEV, tvornica strojeva, Bjelovar. 7334

Modni salon.

Priporočam se sl. občinstvu za izdelovanje visokovršnih modnih in sportskih objek, kakor tudi dragulje po najnovijim modi. Priznano solidna in točna postrežba. Na željo odjemaljev razpolagam z najmodernejšimi vzorci. J. Korančić, Resljeva cesta 1/L desno.

PERJE

vsak čas po najnižjih cenah pri

E. VAJDA,

IZVOZ DIVJACINE IN PERUTNINE: ČAKOVEC, Medimurje, Jugoslavija, Brzozovi. VAJDA, Čakovec, telef. 59

Stežnike (moderce)

po životni meri priporoča

ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II
poleg lekarne Piccoli. 2130

Prevzemam avtomobile, motorje in kolesa,

v popravilo, poniklanje in izbiranje po najnižjih cenah.

Prva mehanična delavnica F. Florjančić, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Porni žagni

kompletna strojna naprava, skoro nova, se tako odda proti sodeližbi pri kakli lesni industriji.

Pogoji: dobro situiran lesni strokovnjak, posestnik gozdov, bližina železnice.

Event. ponudbe na ing. RUDOLF PEČLIN, Maribor, Trubarjeva ulica 4. — Tel. interurban 82.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, Šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Miklošičeva c. 15/II.

Dobavljamo po stalnih cenah:**Transformatorji:**

10000/5000/3000/380/220 Volt 100 KVA Elin . D 30.000—	100 PS 720 tur Elin	D 45.000—
" 75 " Elin . D 25.000—	85 " 960 "	D 42.000—
" 52 " Elin . D 23.000—	60 " 960 "	S.S.W.
" 40 " Elin . D 20.000—	50 " 960 "	D 33.00—
" 29 " Elin . D 17.500—	35 " 960 "	A.E.G.
" 20 " B.B.W. D 17.000—	30 " 1400 "	Elin
" 15 " B.B.W. D 15.000—	29 " 1400 "	B.B.W.
" 95 " Elin . D 10.000—	22 " 950 "	Elin
" 75 " B.B.W. D 30.000—	22 " 1400 "	S.S.W.
" 50 " S.S.W. D 23.000—	16 " 1420 "	D 11.500—
" 40 " S.S.W. D 20.000—	15 " 1400 "	D 11.00—
" 25 " B.B.W. D 17.000—	12 " 1410 "	B.B.W.
" 15 " B.B.W. D 15.000—	10 " 1420 "	Elin
" 10 " B.B.W. D 10.000—	10 " 960 "	S.S.W.
" 25 " B.B.W. D 17.000—	7-5 " 1420 "	D 8.00—
" 20 " B.B.W. D 16.000—	5-5 " 1410 "	Elin
" 10 " B.B.W. D 10.000—	5 " 1400 "	S.S.W.
" 40 " S.S.W. D 20.000—	5 " 1400 "	D 5.00—
" 29 " Elin . D 17.500—	4 " 1410 "	B.B.W.
" 20 " B.B.W. D 17.000—	3 " 1420 "	A.E.G.
" 10 " B.B.W. D 10.500—	2 " 1400 "	Elin
" 6 " B.B.W. D 8.000—	1 " 1401 "	D 4.00—

Motorji na surovo olje:

5 PS 550 tur enocilindriski	3000 Volt 135 PS 960 tur B.B.W.	D 50.00—
10 " 475 "	61 " Elin	D 40.00—
25 " 875 "	50 " 960 " S.S.W.	D 38.0.0—
50 " 360 " dvacilindriski	3000 " 37 " 970 " Elin	D 30.00—
75 " 260 " enocilindriski	3000 " 25 " 960 " S.S.W.	D 20.00—

Motorji na visoko napetost:

3000 Volt 135 PS 960 tur B.B.W.	D 50.00—
3000 " 61 " Elin	D 40.00—
3000 " 50 " 960 " S.S.W.	D 38.0.0—
3000 " 37 " 970 " Elin	D 30.00—
3000 " 25 " 960 " S.S.W.	D 20.00—

Dobavno takoj:

I. FRÄNKEL
WIEN I., RATHAUSSTRASSE 2.

Zaloga klavirjev in pianinov